

Mál nr. 134/2023

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti váttryggingar: Ábyrgðartrygging atvinnureksturs.

Nafn váttryggingartaka ábyrgðartryggingar (X)

Skaðabótaábyrgð. Vinnuslys.

Gögn.

1. Málskot dags. 10. apríl 2023 ásamt fylgiskjölum.
2. Bréf V dags. 4. maí 2023.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að hinn 13. janúar 2022, er hún var að störfum hjá X, hafi M orðið fyrir slysi. Atvik hafi verið þau að M var falið að þrifa vegg þar sem eftirlitsaðili með starfseminni hafi verið væntanlegur, og hafi því verið um að ræða verk sem féll utan við hefðbundin verkefni M í starfi. Hafi yfirmaður hennar afhent henni einfaldan stiga til verksins, en ekki A-tröppu sem einnig hafi verið til staðar. Hafi henni ekki verið sýnt hvernig réttast væri að nota stigann eða festa hann, og hafi stiginn runnið undan henni þegar hún stóð á honum í um 1,8 metra hæð við veggjaþrif. Hafi M fallið í gólfið og hlotið líkamstjón. Hefur M krafist bóta úr ábyrgðartryggingu X hjá V vegna fyrrgreinds atvik en V hafnað kröfu hennar með tölvupósti dags. 10. ágúst 2022. M byggir kröfu sína á því að slys hennar sé að rekja til ófullnægjandi aðbúnaðar á vinnustað, þ.e. stiga sem hafi verið vanbúinn að því leyti að hann uppfyllti ekki öryggiskröfur og hafi alls ekki hentað til verksins. Það hafi verið á ábyrgð yfirmanns að útvega viðeigandi búnað eða bíða með verkið þar til A-trappan, sem var í notkun, væri tiltæk. Þá hafi M ekki verið bent á gúmmímottur sem haldið sé fram að hafi verið tiltækar. Skipti engu máli í þessu samhengi hvort M hafi verið að flýta sér enda sé hvíli sú skylda á vinnuveitanda að tryggja öryggi starfsmanna, og gæta þess að þeim sé ekki hættu búin af notkun tækja við vinnu sína. Máli sínu til stuðnings vísar M til nánar tilgreindra ákvæða laga nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á. Þar sem slysið hafi þá ekki verið réttilega tilkynnt til Vinnueftirlitsins, eða ekki fyrr en 21. janúar 2022, sbr. 79 gr. laga nr. 46/1980, verði X að bera hallann af sönnunarskortum sem af því leiði en ætla megi að rannsókn eftirlitsins hefði t.d. leitt í ljós hvort umræddur stigi uppfyllti kröfur EN 131 staðalsins.

Í bréfi V til nefndarinnar kemur fram að félagið telji M ekki hafa sýnt fram á að tjón hennar megi rekja til vanbúnaðar stigans, ófullnægjandi verkstjórnar eða öryggisbúnaðar, skorts á þjálfun og reynslu, vanbúnaðar vinnusvæðisins eða annarra atvika eða aðstæðna sem X beri skaðabótaábyrgð á. Um hafi verið að ræða léttu þrífavinnu, en veggir séu þrífir á nokkurra vikna fresti og hafi M margoft áður sinnt því verki. Um sé að ræða létt þrif sem ekki krefjist mikilla átaka en almennt sé þó A-trappa notuð enda sé hún öruggari og hentugri kostur. Það sé þó alls ekki svo að það sé óforsvaranlegt eða saknæmt á nokkurn hátt að nota eða heimila notkun á venjulegum álstiga við þetta verk enda séu slíkir stigar einmitt ætlaðir til notkunar við vegg. Umrætt sinn hafi M verið að flýta sér úr vinnu og því ekki viljað bíða eftir því að A-trappan yrði tiltæk. Hafi yfirmaður hennar því, að beiðni M sjálfrar, sótt álstigann. Óumdeilt sé að yfirmaður M hafi varað hana við hættunni við að vinna verkið úr stiga og sagt henni að fara varlega. Það hvort M hafi verið leiðbeint um örugga notkun stigans, en aðila greini á um það, eigi ekki að hafa úrslitaáhrif í málinu enda um einfalt verk að ræða sem krefjist ekki sérstakra leiðbeininga. Umræddur stigi sé hefðbundinn álstigi og á honum gripkjálki úr gúmmí, sem af myndum að dæma sé ekki mikið slitinn. Sé ekkert komið fram sem bendi til þess að stiginn hafi verið vanbúinn og að orsakatengsl séu milli slyss M og ástands hans. Þá hafi M, fyrir slysið, notað stigann án vandkvæða og fært hann til og reist upp við vegginn nokkrum sinnum. Á svæðinu hafi þá verið gúmmímottur sem M hefði getað notað undir stigann til öryggis. Eins hafi aðrir starfsmenn X verið nálægir og hefðu þeir getað haldið við stigann. Gólf í vinnurýminu sé þá hefðbundið iðnaðargólf og liggi ekkert fyrir um að hálka eða gólfefni hafi átt þátt í að orsaka slys M. Enginn sjónarvottur hafi orðið að slysinu sem slíku og sé enginn til frásagnar um það hvort M hafi misst jafnvægið eða stiginn runnið undan henni, og hefði vettvangsrannsókn Vinnueftirlitsins, hefði hún farið fram, ekki varpað frekara ljósi á það. Þá sé stiginn enn til staðar, og gólfefnið hið sama og á slysdegi. Sé því enn hægt að rannsaka ástand stigans með sama hætti og gert hefði verið með vettvangsrannsókn. Þar sem sönnunarsaða M hafi ekki raskast á grundvelli þess að vettvangsrannsókn fór ekki fram sé ekki rétt að víkja frá almennum sönnunaregglum.

Álit.

Tilkynning X um slysið barst Vinnueftirlitinu hinn 21. janúar 2022, en fyrir liggur að M var óvinnufær frá slysinu sem atvikaðist um kl. 15:50 hinn 13. janúar 2022. Samkvæmt 1. mgr. 79. gr. laga nr. 46/1980 ber að tilkynna Vinnueftirlitinu um slys þar sem líkur eru á að starfsmaður hafi orðið fyrir langvinnu eða varanlegu heilsutjóni, t.a.m. beinbroti, eigi síðar en innan sólarhrings. M hlaut beinbrot í umræddu slysi og verður því að telja ljóst að slysið hafi ekki verið réttilega tilkynnt til samræmis við 79. gr. laga nr. 46/1980. Atvik málsins eru þau að M féll úr stiganum og á gólfið, en ekki liggur fyrir hvort stiginn rann undan henni eða hvort hún missti jafnvægið í honum. Er vandséð að rannsókn Vinnueftirlitsins hefði leitt það frekar í ljós. M byggir á því annars vegar að þjálfun og leiðbeiningum til M hafi verið ábótavant og hins vegar því að umræddur stigi hafi verið vanbúinn að því leyti að hann hentaði ekki til verksins. Umræddur stigi mun enn til staðar á starfsstöð X og er því unnt að rannsaka hann frekar, m.t.t. meints vanbúnaðar. Á grundvelli framangreinds verður ekki fallist á að tilefni sé til þess að víkja frá almennum sönnunarreglum á grundvelli þess að ekki hafi verið réttilega tilkynnt um slysið og ber M sönnunarbyrði þess að tjón hennar verði rakið til athafna eða athafnaleysis X, starfsmanna þess eða annarra atvika eða aðstæðna sem X beri ábyrgð á. Hvað varðar leiðbeiningar og þjálfun M verður ekki annað séð en að um einfalt verk hafi verið að ræða og stiginn í sjálfu sér einfaldur í notkun. Verður því ekki fallist á að sérstakra leiðbeininga hafi verið þörf. Af fyrirliggjandi ljósmyndum verður ráðið að um hefðbundinn einfaldan álstiga sé að ræða og virðist ekki sem hann sé haldinn ágalla sem slíkur. Gera má ráð fyrir að notkun A-tröppu við verkið hefði verið hentugri og öruggari, en hins vegar verður ekki talið sýnt að notkun stigans sem slík hafi verið óforsvaranleg eða bersýnilega hættuleg, enda væri aðgæslu gætt. Jafnvel þó miðað væri við að stiginn hafi runnið undan M, eins og hún byggir á, er því ekki sýnt fram á að það megi rekja til athafna, athafnaleysis, atvika eða aðstæðna sem X beri skaðabótaábyrgð vegna. Eins og mál þetta liggur fyrir nefndinni er því ekki sýnt fram á að skilyrði bótaábyrgðar séu uppfyllt og verður M að bera hallann af því.

Niðurstaða.

M á ekki rétt til bóta úr ábyrgðartryggingu X hjá V.

Reykjavík, 1. júní 2023.

Póra Hallgrímsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir